

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/70/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4020200317
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:4020200317.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: C. Y., T.. XX. Z. XXXX, S. I. O. XX, G., proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže z 24. októbra 2018, č. GR ZVJS-d-11817/14-2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Správneho súdu v Bratislave č. k. 17 Sas 2/2023-177 z 11. júla 2024 takto

rozhodol:

Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietla.
II. Účastníkom sa nepriznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovaného vyplýva, že žalobca 25. novembra 2013 požiadal Sociálnu poisťovňu o výplatu starobného dôchodku zo sociálneho poistenia. V čase spísania žiadosti bol poberateľom príspevku za službu (považovaného za výsluhový dôchodok), ktorý mu priznalo Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže rozhodnutím z 9. februára 1998 podľa § 119 a nasl. zákona SNR č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Sociálna poisťovňa o jeho žiadosti meritórne rozhodla a rozhodnutím z 26. februára 2015 mu priznala starobný dôchodok v určitej výške od 7. novembra 2010.

2. Na základe opravného prostriedku žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozsudkom sp. zn. 9 So 31/2016 z 27. septembra 2017 rozhodnutie Sociálnej poisťovne zrušil. Dospel totiž k záveru, že žalobca podmienky nároku na starobný dôchodok splnil už 25. apríla 2001, takže o jeho žiadosti malo podľa § 142 ods. 4 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom k tomuto dňu rozhodovať práve generálne riaditeľstvo. V dôsledku toho Sociálna poisťovňa od 6. februára 2018 žalobcovi zastavila výplatu starobného dôchodku. Žalobca s odkazom na uvedený rozsudok požiadal, aby jeho výplatu od 6. februára 2018 obnovilo práve generálne riaditeľstvo. To mu však nepriznalo tento starobný dôchodok preskúmaným rozhodnutím z 24. októbra 2018, ktoré žalovaný potvrdil svojím rozhodnutím z 18. januára 2019, č. 00582/2019-42.

3. V následnej správnej žalobe žalobca vyslovene uviedol, že napáda rozhodnutie generálneho riaditeľstva z 24. októbra 2018. Správny súd tu napadnutým uznesením č. k. 17 Sa 2/2023-177 (po zrušení skorších rozhodnutí uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžsk 77/2019 a rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 61/2022) odmietol jeho správnu žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP. Na odôvodnenie odkázal na § 7 písm. a) SSP, podľa ktorého je rozhodnutie preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov. Proti preskúmanému rozhodnutiu generálneho riaditeľstva bolo možné podať odvolanie, a preto nie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Napriek poučeniu (výzva z 27. novembra 2023, č. I. 170) žalobca zotrval na takto podanej správnej žalobe a správny súd tak nemal inú možnosť, ako vychádzať z jeho jasne prejavenej vôle. Odkázal tiež na podobné súdne konania, ktorých účastníkom bol sám žalobca a v ktorých sa neúspešne domáhal súdneho prieskumu prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

4. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáha zrušenia preskúmaného rozhodnutia generálneho riaditeľstva a uloženia povinnosti žalovanému odstúpiť žiadosť z 10. októbra 2018 Sociálnej poisťovni ako príslušnému orgánu. Znova zdôraznil, že generálne riaditeľstvo bolo oprávnené konať a rozhodovať o nárokoch na starobný dôchodok, na ktorý vznikol nárok podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení účinného do 30. júna 2002. Od 1. júla 2002 koná a rozhoduje o starobných dôchodkoch, na ktoré vznikol nárok podľa § 132 ods. 1 písm. a) cit. zákona, Sociálna poisťovňa.

5. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

6. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) bez ohľadu na uplatnené sťažnostné body (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 SSP).

7. Podľa § 7 písm. a) správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Predpokladom prieskumu teda je, že ide o konečné rozhodnutie orgánu verejnej správy. Ak je proti prvostupňovému rozhodnutiu prípustné odvolanie, pôjde o rozhodnutie odvolacieho orgánu. Zároveň rozhodnutie orgánu verejnej správy uvedené v § 177 SSP musí byť vydané žalovaným, ktorým je v zmysle § 180 ods. 1 SSP orgán, ktorý rozhodoval o riadnom opravnom prostriedku - v danom prípade ide o rozhodnutie vydané ministerstvom spravodlivosti. To isté plynie z ustanovenia § 190 SSP, ktorý stanovuje možnosť zamietnutia žaloby po preskúmaní rozhodnutia žalovaného, teda nie orgánu, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Takisto § 191 ods. 1 SSP predpokladá možnosť zrušiť rozhodnutie žalovaného a zrušiť prvostupňové rozhodnutie možno podľa § 191 ods. 3 písm. a) SSP len spolu s ním. Nikdy teda nie je možné zrušiť samostatne len prvostupňové rozhodnutie bez zrušenia rozhodnutia odvolacieho orgánu. Preto zákon ako spôsobilý a samostatný predmet súdneho prieskumu vylučuje prvostupňové rozhodnutie, ak bolo možné podať proti nemu riadny opravný prostriedok (odvolanie) v správnom konaní (pozri napr. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 74/2021).

8. V prerokúvanej veci sa žalobca v celom konaní opakovane domáha prieskumu prvostupňového rozhodnutia generálneho riaditeľstva, hoci vie, že proti nemu podal odvolanie a o odvolaní aj bolo rozhodnuté. Ďalej ho správny súd viackrát vyzval, aby opravil podanú správnu žalobu tak, aby predmetom prieskumu bolo druhostupňové rozhodnutie, inak ju správny súd odmietne. Žalobca však napriek tomu zotrval na svojom pôvodnom názore. Tunajší súd už vyslovil, že ani z neformálneho posudzovania správnej žaloby v sociálnych veciach neplynie povinnosť súdu presvedčať žalobcu o prípadnej mylnosti jeho právneho názoru dovtedy, kým neupraví žalobu v súlade s názorom súdu (porov. uznesenie tunajšieho súdu sp. zn. 6 Ssk 5/2022, publikované pod č. 37/2022 ZNSS). Ak žalobca napriek poučeniu zotrval na tom, že žiada preskúmať len prvostupňové rozhodnutie, musel správny súd aj v zhode s dispozičnou zásadou podľa § 5 ods. 5 SSP vychádzať z jeho takto prejavenej vôle. Pretože však podľa toho, čo bolo uvedené v predošlom odseku, správna žaloba proti takémuto rozhodnutiu nie je prípustná, správny súd postupoval správne, ak ju podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP odmietol.

IV.

Záver

9. Zo všetkých uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že nie je daný žiaden zo zákonných dôvodov kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, a tak ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

10. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 167 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalobca vo veci úspech nemal a žalovaná ho síce mala, kasačný súd však nezistil výnimočné dôvody, aby sa jej nárok na náhradu trov priznal.

11. Toto uznesenie prijal senát pomerom hlasov 3:0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.